

PUNJABI: BACKGROUND LANGUAGE

ATAR course sample examination

Recording transcript

This is the ATAR course examination in Punjabi: Background Language, Section One Listening and responding.

Turn to page 3 of your Question/Answer booklet and follow the transcript while listening.

You will hear two texts in Punjabi. Each text will be played twice. There will be a short pause between the first and second readings. After the second reading, there will be time to answer the questions.

You may make notes at any time. Your notes will not be marked. You may come back to this section at any time during the working time for this paper.

Suggested working time: 40 minutes.

Listen to the short text that is printed below. This will help you to become accustomed to the speakers' voices. There are no questions or marks associated with this text.

- A: ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ! ਬਲਬੀਰ, ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਕਿਵੇਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ?
- B: ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ! ਸੁਰਿੰਦਰ, ਮੇਰੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਠੀਕ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰ ਚਲਾਉਣਾ ਸਿੱਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ?
- A: ਇਹ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾ ਰਹੀ ਹਾਂ।
- B: ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਕਿੰਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ?
- A: ਬਲਬੀਰ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਦੇ ਕਲਾਸਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 22 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਨ।
- B: ਇਹ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਤਜਰਬਾ ਹੋਵੇਗਾ।
- A: ਹਾਂਜੀ, ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੀ ਕਲਾਸ 15 ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਹੈ।
- B: ਚੰਗਾ ਜੀ, ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ।

Turn over page and begin Section One

Text 1: Conversation about career choices ਕਿੱਤਿਆਂ ਦੀ ਚੋਣ**First reading**

Listen to the conversation and answer Question 1 in English.

- ਦੀਪ: ਕੀਰਤ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਮਿਲ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਹੈ।
- ਕੀਰਤ: ਹਾਂਜੀ ਦੀਪ, ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਐਨੇ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਮਿਲ ਕੇ ਬੇਹੱਦ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।
- ਦੀਪ: ਅਸੀਂ ਲਗਭਗ ੪ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਾਂ।
- ਕੀਰਤ: ਹੋਰ ਸੁਣਾਓ ਦੀਪ, ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ?
- ਦੀਪ: ਸਭ ਵਧੀਆ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕੀਰਤ! ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਸਰਜਨ ਬਣ ਗਏ ਹੋ।
- ਕੀਰਤ: ਹਾਂਜੀ ਦੀਪ।
- ਦੀਪ: ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਬਣਨ ਦਾ ਖਿਆਲ ਕਿਵੇਂ ਆਇਆ?
- ਕੀਰਤ: ਮੈਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਰਜਨ ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਡਾਕਟਰੀ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ।
- ਦੀਪ: ਕੀ ਇਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਉਹੀ ਡਾਕਟਰ ਹਨ ਜੋ ਲੈਂਜ਼ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਨ?
- ਕੀਰਤ: ਹਾਂਜੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਵਿਗਿਆਨੀ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੋਤੀਆ-ਬਿੰਦ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਲੈਂਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਈਰਿਸ ਕਲੇ ਲੈਂਜ਼ ਵੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਗਿਆਨੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇੱਕ ਦਿਆਲੂ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਸਨ। ਉਹ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿਨ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਮੁਫਤ ਇਲਾਜ ਵੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਪੇਸ਼ਾ ਚੁਣਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਵਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਸਕਾਂ।
- ਦੀਪ: ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਚੋਣ ਕੀਤੀ।
- ਕੀਰਤ: ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਰਕੀਟੈਕਚਰ ਹੋ।
- ਦੀਪ: ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਬਣਾਂਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਨਕਾਸ਼ੀ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਸ਼ੌਂਕ ਸੀ। ਪਰ ਫਿਰ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਹੁਨਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਰਕੀਟੈਕਚਰ ਬਣਨ ਲਈ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।
- ਕੀਰਤ: ਬਿਲਕੁਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਸੀ।
- ਦੀਪ: ਹਾਂਜੀ, ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਪਸੰਦ ਆਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੈਂ ਭਵਨ ਨਿਰਮਾਣ ਕਲਾ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਤੇ ਭਵਨ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਣਨ ਲਈ ਜੀਅ-ਤੇੜ੍ਹ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਂ ਮੈਂ ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।
- ਕੀਰਤ: ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਦ੍ਰਿੜ ਇਰਾਦੇ, ਸਹੀ ਸੇਧ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਥ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮਨ-ਚਾਹੇ ਕਿੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਸਕੇ।
- ਦੀਪ: ਹਾਂਜੀ ਕੀਰਤ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

(15 seconds silence)

Text 1

Second reading

- ਦੀਪ: ਕੀਰਤ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਮਿਲ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਹੈ।
- ਕੀਰਤ: ਹਾਂਜੀ ਦੀਪ, ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਐਨੇ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਮਿਲ ਕੇ ਬੇਹੱਦ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।
- ਦੀਪ: ਅਸੀਂ ਲਗਭਗ ੪ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਾਂ।
- ਕੀਰਤ: ਹੋਰ ਸੁਣਾਓ ਦੀਪ, ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ?
- ਦੀਪ: ਸਭ ਵਧੀਆ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕੀਰਤ! ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਸਰਜਨ ਬਣ ਗਏ ਹੋ।
- ਕੀਰਤ: ਹਾਂਜੀ ਦੀਪ।
- ਦੀਪ: ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਬਣਨ ਦਾ ਖਿਆਲ ਕਿਵੇਂ ਆਇਆ?
- ਕੀਰਤ: ਮੈਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਰਜਨ ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਡਾਕਟਰੀ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ।
- ਦੀਪ: ਕੀ ਇਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਉਹੀ ਡਾਕਟਰ ਹਨ ਜੋ ਲੈਂਜ਼ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਨ?
- ਕੀਰਤ: ਹਾਂਜੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਵਿਗਿਆਨੀ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੋਤੀਆ-ਬਿੰਦ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਲੈਂਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਈਰਿਸ ਕਲੇ ਲੈਂਜ਼ ਵੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਗਿਆਨੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇੱਕ ਦਿਆਲੂ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਸਨ। ਉਹ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿਨ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਮੁਫਤ ਇਲਾਜ ਵੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਪੇਸ਼ਾ ਚੁਣਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਵਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਸਕਾਂ।
- ਦੀਪ: ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਚੋਣ ਕੀਤੀ।
- ਕੀਰਤ: ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਰਕੀਟੈਕਚਰ ਹੋ।
- ਦੀਪ: ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਬਣਾਂਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਨਕਾਸ਼ੀ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਸ਼ੌਂਕ ਸੀ। ਪਰ ਫਿਰ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਹੁਨਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਰਕੀਟੈਕਚਰ ਬਣਨ ਲਈ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।
- ਕੀਰਤ: ਬਿਲਕੁਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਸੀ।
- ਦੀਪ: ਹਾਂਜੀ, ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਪਸੰਦ ਆਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੈਂ ਭਵਨ ਨਿਰਮਾਣ ਕਲਾ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਤੇ ਭਵਨ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਣਨ ਲਈ ਜੀਅ-ਤੇੜ੍ਹ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਂ ਮੈਂ ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।
- ਕੀਰਤ: ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਦ੍ਰਿੜ ਇਰਾਦੇ, ਸਹੀ ਸੇਧ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਥ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮਨ-ਚਾਹੇ ਕਿੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਸਕੇ।
- ਦੀਪ: ਹਾਂਜੀ ਕੀਰਤ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

Now answer Question 1 in English.

(7 minutes silence)

Text 2: Development of the Punjabi Language ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ**First reading**

Listen to the speech and answer Question 2 in Punjabi.

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ

ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਸਮਰੀਨ ਹੈ। ਅੱਜ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹਾਂ।

ਅੱਜ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਦੋ ਮੁੱਖ ਲਿਪੀਆਂ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਹੈ, ਜੋ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਹੈ, ਜੋ ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਮੁਖੀ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਗੁਰੂ ਦੇ ਮੂੰਹ" ਤੋਂ ਨਿਕਲੇ ਹੋਏ ਬੋਲ ਅਤੇ ਇਹ ਲਿਪੀ ਖੱਬੇ ਤੋਂ ਸੱਜੇ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸ਼ਾਹ ਜਾਂ ਰਾਜੇ ਦੇ ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਨਿਕਲੇ ਹੋਏ ਬੋਲ ਅਤੇ ਇਹ ਲਿਪੀ ਸੱਜੇ ਤੋਂ ਖੱਬੇ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ 1੬ ਵੀਂ ਸਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸੀ, ਪਰ 1੬ ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਣ ਲਈ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੇ ੩੫ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਤਰਤੀਬ ਦੇ ਕੇ ਇਸ ਲਿਪੀ ਨੂੰ ਮਿਆਰੀ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਉਪਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਹਨ, ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਲਗਭਗ 1੫0 ਮਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੋਲੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀਕਰਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਪ੍ਰਵਾਸੀਕਰਣ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੁਣ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਰਹੀ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ, ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਆਸਟਰੇਲੀਅਨ ਬਿਊਰੋ ਆਫ ਸਟੈਟਿਸਟਿਕਸ ਦੇ 2021 ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 2੩੯000 ਹੈ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮੇਲੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕੇਵਲ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਸਾਡੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਵਿਰਸੇ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਸਮਾਜਿਕ ਹੋਂਦ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਅਨਮੋਲ ਖਜਾਨਾ ਲੁਕਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੀਏ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦ।

(15 seconds silence)

Text 2

Second reading

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ

ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਸਮਰੀਨ ਹੈ। ਅੱਜ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹਾਂ।

ਅੱਜ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਦੋ ਮੁੱਖ ਲਿਪੀਆਂ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਹੈ, ਜੋ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਹੈ, ਜੋ ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਮੁਖੀ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਗੁਰੂ ਦੇ ਮੂੰਹ" ਤੋਂ ਨਿਕਲੇ ਹੋਏ ਬੋਲ ਅਤੇ ਇਹ ਲਿਪੀ ਖੱਬੇ ਤੋਂ ਸੱਜੇ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸ਼ਾਹ ਜਾਂ ਰਾਜੇ ਦੇ ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਨਿਕਲੇ ਹੋਏ ਬੋਲ ਅਤੇ ਇਹ ਲਿਪੀ ਸੱਜੇ ਤੋਂ ਖੱਬੇ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ੧੬ ਵੀਂ ਸਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸੀ, ਪਰ ੧੬ ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਣ ਲਈ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੇ ੩੫ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਤਰਤੀਬ ਦੇ ਕੇ ਇਸ ਲਿਪੀ ਨੂੰ ਮਿਆਰੀ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਉਪਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਹਨ, ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਲਗਭਗ ੧੫੦ ਮਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੋਲੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀਕਰਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਪ੍ਰਵਾਸੀਕਰਣ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੁਣ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਰਹੀ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ, ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਆਸਟਰੇਲੀਅਨ ਬਿਊਰੋ ਆਫ ਸਟੈਟਿਸਟਿਕਸ ਦੇ ੨੦੨੧ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ੨੩੯੦੦੦ ਹੈ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮੇਲੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕੇਵਲ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਸਾਡੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਵਿਰਸੇ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਸਮਾਜਿਕ ਹੋਂਦ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਅਨਮੋਲ ਖਜਾਨਾ ਲੁਕਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੀਏ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦ।

Now answer Question 2 in Punjabi.

(7 minutes silence)

This is the end of Section One.

Complete your answers and continue with the rest of the paper.

The sound equipment can now be turned off.

ACKNOWLEDGEMENTS

Text 2

Paragraph 3

Data from: Australian Bureau of Statistics. (2022). *Snapshot of Australia. A Picture of the Economic, Social and Cultural Make-up of Australia on Census Night, 10 August 2021*. Retrieved June, 2024, from <https://www.abs.gov.au/statistics/people/people-and-communities/snapshot-australia/latest-release>

Used under Creative Commons Attribution 4.0 International licence.

Copyright

© School Curriculum and Standards Authority, 2024

This document – apart from any third-party copyright material contained in it – may be freely copied, or communicated on an intranet, for non-commercial purposes in educational institutions, provided that it is not changed and that the School Curriculum and Standards Authority (the Authority) is acknowledged as the copyright owner, and that the Authority's moral rights are not infringed.

Copying or communication for any other purpose can be done only within the terms of the *Copyright Act 1968* or with prior written permission of the Authority. Copying or communication of any third-party copyright material can be done only within the terms of the *Copyright Act 1968* or with permission of the copyright owners.

Any content in this document that has been derived from the Australian Curriculum may be used under the terms of the Creative Commons [Attribution 4.0 International \(CC BY\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) licence.

An *Acknowledgements variation* document is available on the Authority website.

*Published by the School Curriculum and Standards Authority of Western Australia
303 Sevenoaks Street
CANNINGTON WA 6107*